

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

О.В. Бондар-Підгурська, А.О. Глебова

ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ (КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ)

*Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України*

Київ
Видавництво Ліра-К
2017

ББК 332.012.324 (075.8)

УДК 65.290-2я73

Б81

Рецензенти:

Д.М. Стеченко – професор кафедри міжнародної економіки Національного технічного університету України, д.е.н.;

В.П. Соловійов – заступник директора Центру науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України, професор, д.е.н.;

М.В. Чорна – професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Харківського державного університету та торгівлі, д.е.н.

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник*

*для студентів вищих навчальних закладів
(Лист № 1 /11 - 16158 від 13. 10. 2014 р.)*

Бондар-Підгурська О.В., Глебова А.О

Б81 Ділове адміністрування (Корпоративне управління):

навч. посібник — К.: Видавництво Ліра-К, 2017. — 487 с.

ISBN 978-966-2609-83-7

Навчальний посібник характеризується комплексним висвітленням матеріалу, ґрунтується на оновленій нормативно-законодавчій базі та системному підході, містить випробувані практикою стратегії, механізми, принципи та моделі корпоративного управління. Для поглибленого засвоєння матеріалу та здобуття практичних навичок до книги додається електронний практикум.

Посібник розроблено для опанування студентами дисципліни «Ділове адміністрування (Корпоративне управління)».

Рекомендовано студентам, аспірантам, викладачам, менеджерам, підприємцям та всім, хто має бажання отримати навички з управління корпораціями.

ISBN 978-966-2609-83-7

ББК 332.012.324 (075.8)

УДК 65.290-2я73

© Бондар-Підгурська О.В.,

Глебова А.О, 2014

© «Видавництво Ліра-К», 2014

ЗМІСТ

ВСТУП	8
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ	18
ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ	19
1.1. Економіко-соціальні передумови виникнення та поширення акціонерних товариств	19
1.2. Господарські товариства: сутність, типи та порядок створення	54
1.3. Акціонерне товариство: сутність та порядок створення	70
1.4. Структурні елементи корпоративного управління	77
Перелік літератури	89
ТЕМА 2. УЧАСНИКИ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН ТА ОРГАНИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ	92
2.1. Органи управління акціонерним товариством	92
2.2. Класифікація моделей корпоративного управління	121
2.3. Стандарти корпоративного управління	140
2.4. Поняття корпоративної власності. Економічна роль статутного фонду	151
2.5. Сутність корпоративних цінних паперів в Україні	164
2.6. ДЕРЖАВНІ ЦІННІ ПАПЕРИ: ВИДИ ТА ЇХ СУТНІСТЬ	182
2.7. ЕМІСІЯ І РОЗМІЩЕННЯ ЦІННИХ ПАПЕРІВ	193
2.8. Сутність дивідендної політики товариства: класичні концепції дивідендних виплат і типи дивідендних політик	200
2.9. Трансакційні витрати: сутність, види та особливості управління	220
2.10. Оплата праці менеджерів	230
Перелік літератури	236
ТЕМА 3. ЗОВНІШНЯ СФЕРА КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ	240
3.1. Сутність державного регулювання корпоративного сектору	240

3.2. Роль і сфери регулювання Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.....	243
3.3. Антимонопольне регулювання в корпоративному секторі.....	248
3.4. Управління державними корпоративними правами.....	253
3.5. Структура та завдання НДСУ.....	261
3.6. Сутність, значення та функції фондової біржі.....	283
3.7. Поняття та учасники фондового ринку.....	290
3.8. Позабіржова торговельна система.....	307
3.9. Фінансові посередники.....	321
Перелік літератури.....	326

МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ..... 330

ТЕМА 4. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАЦІЯМИ. АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ В КОРПОРАЦІЯХ..... 331

4.1. Сутність стратегічного управління корпорації.....	331
4.2. Стратегія антикризового управління корпорації: сутність, види та її характеристика.....	343
4.3. Тактика антикризового управління корпорації: сутність, процес формування і реалізація.....	353
4.4. Сутність поняття реструктуризації та корпоративна реструктуризація.....	361
4.5. Основні підходи до реструктуризації.....	378
4.6. Діагностика у системі антикризового управління корпорації.....	392
Перелік літератури.....	402

ТЕМА 5. ЕФЕКТИВНІСТЬ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ..... 405

5.1. Сутність поняття «ефективність корпоративного управління» та підходи до його визначення.....	405
5.2. Оцінка якості корпоративного управління.....	412
5.3. Корпоративні конфлікти: їх сутність та види.....	424
5.4. Медіація як спосіб врегулювання конфліктів.....	435
5.5. Корпоративна культура: сутність, види та значення.....	446
Перелік літератури.....	465

ДОДАТКИ..... 468

ГЛОСАРІЙ..... 479

CONTENTS

INTRODUCTION.....	13
MODULE 1. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE CORPORATE MANAGEMENT	18
CHAPTER 1. THEORETICAL FOUNDATIONS	
CORPORATE MANAGEMENT	19
1.1. Economic and social preconditions for the emergence and spread of joint-stock companies.....	19
1.2. Economic partnerships: the nature, types and procedure of establishment	54
1.3. Joint Stock Company: the nature and procedure of Establishment	70
1.4. Structural elements of the corporate management	77
Bibliography.....	89
CHAPTER 2. CORPORATE RELATIONS PARTICIPANTS` AND AUTHORITIES OF CORPORATE GOVERNANCE.....	92
2.1. Governing bodies of joint stock company.....	92
2.2. The classification of corporate governance models	121
2.3. Corporate governance standards	140
2.4. The concept of corporate ownership. The economic role charter fund	151
2.5. The essence of corporate securities in Ukraine.....	164
2.6. Government securities: types and their essence	182
2.7. The emission and placement of securities	193
2.8. The essence of the company`s dividend policy: the classical concept of dividend payments and the types of dividend policy.....	200
2.9. Transaction costs: the essence, types and management peculiarities	220
2.10. Remuneration of managers labour	230
Bibliography.....	236
CHAPTER 3. THE EXTERNAL FIELD OF CORPORATE GOVERNANCE	240
3.1. The essence of state regulation of the corporate sector.....	240
3.2. The role and scope of regulation by the National Commission for Securities and stock market.....	243

3.3. Antitrust regulation of corporate sector.....	248
3.4. Management of the state corporate rights	253
3.5 The structure and objectives of the National Depository System of Ukraine.....	261
3.6. The essence, significance and functions of stock exchange.....	283
3.7. The concept of stock market and its participants	290
3.8. OTC trading system	307
3.9. Financial intermediaries	321
Bibliography.....	326

MODULE 2. APPLIED ASPECTS OF CORPORATE GOVERNANCE 330

CHAPTER 4. STRATEGIC MANAGEMENT OF CORPORATIONS. ANTICRISIS MANAGEMENT OF CORPORATIONS 331

4.1. The essence of corporate strategic management	331
4.2. The strategy of corporate anticrisis management: nature, types and its characteristics	343
4.3. The tactics of corporate anticrisis management: essence, formation and implementation process	353
4.4. The essence of the concept of restructuring and corporate Restructuring	361
4.5. Principal approaches to restructuring	378
4.6. Diagnostics in the system of corporate anticrisis management	392
Bibliography.....	402

CHAPTER 5. CORPORATE MANAGEMENT EFFICIENCY.. 405

5.1. The essence of the concept of "corporate management efficiency" and approaches to its definition	405
5.2. Quality assessment of of corporate governance	412
5.3. Corporate conflicts: their essence and types	424
5.4. Mediation as a method of resolving conflicts	435
5.5. Corporate culture: nature, types and significance	446
Bibliography.....	465

APPENDIXES..... 468

DICTIONARY 479